

Antonijev rov – Šelštev

EŠD 4826

Idrija

kraj

Kosovelova ulica 3

naslov

Šelštev iz sredine 18. stoletja

leto načrta in dokončanja

Rudnik živega srebra Idrija

avtor

Rudnik živega srebra Idrija

izvajalec

Rudnik živega srebra Idrija

investitor

rudniški objekt

stavbni tip in panoga

vhod v rudnik, danes turistični rudnik, v nadstropju gostišče Barbara

prvotna in sed. namembnost

... »Vhod v Antonijev rov je skozi mogočno zgradbo Šelštev (Gesellstube) iz sredine 18. stoletja, ki je služila kot prizivnica.« ...

Po odkritju samorodnega živega srebra leta 1490 so rudarska dela potekala na površini. Odkopavali so le samorodne skrilavce. Leta 1500 so na južni strani idrijske kotline, na območju današnjega Pronta začeli kopati Antonijev rov, ki sodi med najstarejše ohranjene in še vedno odprte vhode v rudnik na svetu. Poimenovali so ga po sv. Antonu Padovanskem, zaščitniku rudarjev. Za turistične namene so ohranjene in obnovljene tri vertikalne povezave (Attemsov vpadnik, slepi jašek Kropáč in slepi jašek št. 20), približno 300 metrov rovon na etaži 1/17 ter najgloblji del – Ahacijevo obzorje (96 metrov pod površjem oziroma 22 metrov pod nivojem Antonijevega rova). Skupaj je za muzejski ogled namenjenih 1300 metrov poti, kjer številni domači in tuji obiskovalci doživijo temino rovon in spoznajo razvoj rudarjenja skozi stoletja. Vhod v Antonijev rov je skozi mogočno zgradbo Šelštev (Gesellstube) iz sredine 18. stoletja, ki je služila kot prizivnica. V nadstropju je leta 1787 začela obratovati zasilna bolnišnica, v kateri so skrbeli za rudarje, zastrupljene z živim srebrom. Konec 19. stoletja so v njej uredili stanovanja za priseljene rudniške uslužbenke. Spominska plošča ob vhodu opozarja, da se je v Šelštvu leta 1890 rodil inženir Stanko Bloudek. Objekt je zgledno obnovljen in od 22. junija 1994 odprt kot turistični rudnik, v nadstropju pa domuje gostišče Barbara.